

Stav Unie v roce 2016: Komise navrhuje moderní úpravu autorského práva v zájmu rozkvětu a přístupnosti evropské kultury

Štrasburk 14. září 2016

„Chci, aby novináři, vydavatelé a autoři dostávali za svou práci spravedlivou odměnu, a to bez ohledu na to, zda ji vytvářejí ve studiích nebo v obývacích pokojích, zda je šířena off-line nebo on-line, zda je publikována přes kopírovací stroj nebo odkazem na internetu.“ – předseda Komise Juncker, stav Unie v roce 2016

U příležitosti projevu předsedy Komise Junckera o stavu Unie v roce 2016 dnes Komise představila návrhy na modernizaci autorského práva. Jejich smyslem je posílit kulturní rozmanitost v Evropě, rozšířit nabídku obsahu dostupného on-line a zpřesnit pravidla pro všechny hráče na internetu. Vzdělávacím a výzkumným zařízením a institucím, jež se starají o kulturní dědictví, poskytnou tyto návrhy nástroje k inovaci.

Digitální technologie mění způsob produkce a distribuce hudby, filmů, televizních a rozhlasových pořadů, knih a tisku a mění i způsob, jakým si k nim opatřujeme přístup. Velkou oblibu si získaly nové on-line služby, např. streamování hudby, platformy s nabídkou videí na vyžádání a agregátory informací. Spotřebitelé zase stále častěji očekávají, že se k obsahům kulturní povahy dostanou i na cestách či z jiného členského státu. Nové digitální prostředí vytvoří příležitosti pro evropské tvůrce, pokud budou jeho pravidla všem aktérům zajišťovat právní jistotu a srozumitelnost. Klíčovou součástí [strategie pro jednotný digitální trh](#) jsou návrhy, jež Komise dnes přijala a jež mají zajistit:

- větší výběr a lepší přístup k obsahu on-line a z jiných členských států,
- lepší úpravu autorských práv pro potřeby vzdělávání, výzkumu, zachování kulturního dědictví a začleňování osob se zdravotním postižením a
- spravedlivější a udržitelný trh pro tvůrce, kreativní odvětví a tisk.

Andrus **Ansip**, místopředseda Komise pro jednotný digitální trh, uvedl: „Evropané si přejí mít ke své bohaté a rozmanité kultuře přístup neomezovaný hranicemi. Díky našemu návrhu bude k dispozici více obsahu a evropské předpisy o autorských právech budou přizpůsobeny nové digitální realitě. Obsah evropských tvůrčích děl by neměl být blokován, ale zároveň by měl být silně chráněn, hlavně s cílem zlepšit výdělečné možnosti tvůrců. Řekli jsme, že všechny iniciativy, které jsme navrhli ke vzniku jednotného digitálního trhu, naplníme do konce roku, a svoje sliby plníme. Bez pořádně fungujícího trhu se připravíme o tvořivost, ekonomický růst i pracovní místa.“

Günther H. **Oettinger**, komisař pro digitální ekonomiku a společnost, doplnil: „Naše kreativní odvětví těmito reformami získá. Tyto změny se totiž úspěšně vypořádávají s problémy digitálního věku a nabízejí evropským spotřebitelům širší výběr obsahů, jež mohou sledovat. Námi navržená změna autorského práva má v sobě zabudovány pobídky, je spravedlivá a odměňuje investice.“

Na internetu dnes v EU poslouchá hudbu, sleduje seriály a filmy nebo hraje hry téměř polovina jeho uživatelů. Nicméně vysílací společnosti a další provozovatelé mají problém s vypořádáváním práv ke svým on-line či digitálním službám, které chtějí nabízet v jiných zemích EU. V podobném duchu narážejí sociálně a ekonomicky důležitá odvětví vzdělávání, výzkumu a kulturního dědictví příliš často na restriktce či právní nejistotu, které pak brzdí jejich digitální inovace při používání obsahů chráněných autorským právem, včetně ochrany v dalších členských státech. V neposlední řadě nejsou tvůrci, jiní nositelé práv a vydavatelé tisku často schopni sjednat podmínky a poplatky za využívání svých děl a výkonů na internetu.

Dnešní návrhy v oblasti autorského práva mají **tři hlavní priority:**

1. Zajistit lepší přístup k širší nabídce obsahu šířeného po internetu i z jiných států

Návrhem o přenositelnosti on-line obsahu, který jsme představili v prosinci 2015, jsme dali spotřebitelům právo, aby své internetové předplatné na filmy, hudbu a elektronické knihy mohli využívat i mimo svůj domovský stát, např. během dovolené či služební cesty. Nyní navrhujeme zřídit právní mechanismus, díky němuž budou moci provozovatelé vysílání snáze získávat od nositelů práv povolení potřebná na to, aby mohli přenášet programy on-line v jiných členských státech EU. Jedná se

o programy, které tyto provozovatelé přenášejí on-line souběžně s jejich vysíláním, a o nabídku sledovat programy z televizních archivů, kterou chtějí poskytovat on-line i v dalších členských státech. Jako příklady lze uvést MyTF1 ve Francii, ZDF Mediathek v Německu, TV3 Play v Dánsku, Švédsku a pobaltských státech či AtresPlayer ve Španělsku. Provozovatelé vysílání se dostanou do silnějšího postavení, neboť naprostou většinu svého obsahu, např. zpravodajské, kulturní, politické, dokumentární a zábavné pořady, budou moci prezentovat i v dalších členských státech. Spotřebitelům se tím rozšíří nabídka.

Provozovatelům, kteří nabízejí balíčky stanic (např. Proximus TV v Belgii, Movistar+ ve Španělsku či digitální televize IPTV Entertain nabízená společností Deutsche Telekom v Německu), dnešní návrhy usnadňují získat potřebné povolení. Namísto aby totiž museli individuálně vyjednávat s každým nositelem práv, pokud budou tyto balíčky stanic z jiných členských států chtít nabízet, budou moci licence získat od organizací kolektivní správy, které nositele autorských práv zastupují. Tím rozšíří i výběr obsahu pro své zákazníky.

V zájmu širší nabídky služeb videa na vyžádání v Evropě členské státy vyzýváme, aby zřídily subjekty, jež budou pomáhat při licenčních jednáních (včetně licencí na služby v dalších členských státech) mezi nositeli práv k audiovizuálním dílům a platformami, které video na vyžádání nabízejí. Doplněním tohoto mechanismu bude dialog s audiovizuálním odvětvím o licenčních otázkách a inovativních postupech, např. pomocí center pro udělování licencí.

Nová směrnice o autorském právu se snaží rozšířit přístup k bohatému kulturnímu dědictví Evropy. Pomůže proto muzeím, archivům a dalším institucím digitalizovat a v dalších státech zpřístupňovat nekomerční díla (např. knihy a filmy), která jsou chráněna autorským právem, ale již nejsou veřejnosti přístupná.

Souběžně s tím využije Komise dílčího programu MEDIA v rámci programu Kreativní Evropa, na nějž je vyčleněno 1,46 miliardy eur, a dále podpoří mobilitu tvůrčího obsahu napříč státy. Více peněz tak poplyne do titulování a dabingu, vznikne nový katalog evropských audiovizuálních děl, který poskytovatelé videa na vyžádání budou moci přímo používat k sestavování programů, a pomocí internetových nástrojů se zkvalitní digitální distribuce uvedených děl, která bude snazší si na internetu vyhledávat a prohlížet.

Tyto ucelené kroky budou pro lidi podnětem, aby pro sebe objevovali televizní a rozhlasové programy z dalších evropských zemí a zůstávali i v zahraničí v kontaktu se svou domovskou zemí. Evropské filmy budou snáze přístupné, a to i v jiných členských státech, což dále zdůrazní bohatou kulturní rozmanitost Evropy.

2. Zlepšit autorské právo pro potřeby výzkumu, vzdělávání a sociálního začleňování zdravotně postižených osob

Studenti i učitelé při výuce rádi používají digitální materiály a technologie. Téměř čtvrtina vzdělávacích pracovníků však dnes týden co týden naráží na restrikce právě kvůli autorským právům, chce-li ve výuce s digitálními pomůckami pracovat. Komise dnes navrhla novou výjimku, která má vzdělávacím zařízením umožnit, aby vyučování dokreslovaly digitálními prostředky a mohly pracovat s on-line kurzy z jiných členských států.

Výzkumným pracovníkům v EU zase navržená směrnice umožní, aby při analýzách velkých souborů používali [technologie vytěžování textů a dat \(TDM\)](#). Inovativnímu výzkumu se tak dostane velmi potřebného impulzu, pokud uvážíme, že téměř všechny vědecké publikace jsou dnes digitální a jejich celkový objem roste ve světě ročně o 8–9 %.

Komise navrhuje i novou povinnou výjimku, která institucím spravujícím kulturní dědictví umožní uchovávat díla v digitální podobě, což je pro zachování kulturního dědictví i přístupu občanů k němu v budoucnu velmi důležité.

V neposlední řadě navrhuje Komise legislativu, jíž bude provedena Marrákešská smlouva o usnadnění přístupu k publikovaným dílům nevidomým a zrakově postiženým osobám či osobám s jinými poruchami čtení. Tyto kroky jsou důležité k tomu, aby autorská práva nebránila plné účasti občanů na společnosti. Umožní také provádět výměny kopií děl v přístupném formátu, a to v rámci EU i s třetími zeměmi, které smlouvu podepsaly, a vyhnout se zdvojení práce a plýtvání zdroji.

3. Spravedlivější a udržitelný trh pro tvůrce a tisk

Směrnici o autorském právu má být posíleno postavení nositelů práv při vyjednávání o odměnách za to, že jsou jejich obsahy využívány na internetových platformách pro sdílení videonahrávek, k nimž patří YouTube či Dailymotion. Tyto platformy budou povinny zavést účinné způsoby, např. technologie, jak automaticky detekovat písně a audiovizuální díla, které nositelé práv určí a které mají být podle vzájemné dohody pro tyto platformy buď povoleny, nebo z nich být odstraněny.

Přechodem z tisku na digitální a on-line služby, např. sociální média a agregátory informací, profitovaly

noviny, časopisy i další tiskoviny. Rozšířily se řady jejich čtenářů, ale ovlivněny byly i jejich příjmy z reklamy a výrazně se ztížilo licencování a vymáhání práv k těmto publikacím. Komise v této souvislosti navrhuje zavést pro vydavatele nové oprávnění, podobné právu, které v EU mají již filmoví producenti, výrobci zvukových záznamů a další subjekty v kreativním odvětví, např. vysílací společnosti.

Toto nové právo vyjadřuje důležitou úlohu vydavatelů tisku, jež spočívá jednak v investování do kvalitního novinářského obsahu, který je z hlediska přístupu občanů k informacím v naší demokratické společnosti zásadní, jednak v tvorbě takového obsahu. Tito vydavatelé dostanou z právního hlediska vůbec poprvé postavení nositelů práv, a budou tedy ve výhodnější pozici při jednáních o užití vlastního obsahu, která povedou s provozovateli on-line služeb, které tento obsah používají nebo zpřístupňují. Budou schopni i lépe bojovat s pirátstvím. Všichni aktéři tak budou moci při udělování licencí na digitální užití obsahu moci postupovat podle přesného právního rámce. Snáz se budou moci rozvíjet i inovativní podnikatelské modely, z nichž budou mít prospěch spotřebitelé.

Návrh směrnice ukládá vydavatelům a producentům povinnost být transparentní a informovat autory a výkonné umělce o zisku, jehož z jejich děl dosahují. Zavádí i mechanismus, jenž těmto autorům a umělcům pomůže dostat z těchto zisků přiměřený podíl, který s producenty a vydavateli sjednávají. Výsledkem by měla být silnější důvěra mezi všemi aktéry, kteří jsou do hodnotového řetězce digitálního odvětví zapojeni.

Na cestě k jednotnému digitálnímu trhu

Dnešní návrhy jsou součástí [strategie pro jednotný digitální trh](#) z května 2015. Doplnují [návrh nařízení o přenositelnosti právního obsahu](#) z prosince 2015, revidovanou [směrnicí o audiovizuálních mediálních službách a sdělení o on-line platformách](#) z letošního května. Na podzim tohoto roku Komise navrhne důraznější vymáhání práv duševního vlastnictví všeho druhu včetně práv autorských.

Dnešní úprava autorských práv v EU, která bude prezentována spolu s iniciativami na podporu internetového připojení v EU ([tisková zpráva – tisková konference v 15:15 hodin SEČ](#)), je součástí strategie EU k vytvoření jednotného digitálního trhu. Komise v této souvislosti představila celkem 16 iniciativ ([tisková zpráva](#)) a má nakročeno k tomu, aby je všechny naplnila do konce tohoto roku.

Další informace

[Otázky a odpovědi](#)

[Informační přehled o autorském právu](#)

Podrobnosti k [vytěžování textů a dat \(TDM\)](#)

Dnes přijaté dokumenty

[Sdělení – Podpora spravedlivé, efektivní a konkurenceschopné ekonomiky orientované na autorské právo na jednotném digitálním trhu](#)

[Nařízení, kterým se stanoví pravidla pro výkon autorského práva a práv s ním souvisejících, která se použijí na některé on-line přenosy vysílacích organizací a další přenosy televizních a rozhlasových programů](#)

[Směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu](#)

[Nařízení o přeshraniční výměně kopií některých děl nebo jiných předmětů, které jsou chráněny autorským právem a právy s ním souvisejícími, v přístupném formátu mezi Unií a třetími zeměmi, z níž budou mít prospěch osoby nevidomé, zrakově postižené či osoby s jinými poruchami čtení](#)

[Směrnice o některých povolených způsobech užití děl a jiných předmětů chráněných na základě autorského práva a práv s ním souvisejících, z nichž budou mít prospěch osoby nevidomé, zrakově postižené či osoby s jinými poruchami čtení, a o změně směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti](#)

IP/16/3010

Kontaktní osoby:

[Nathalie VANDYSTADT](#) (+32 2 296 70 83)

[Marie FRENAY](#) (+32 2 29 64532)

Pro veřejnost: služba [Europe Direct](#), tel [00 800 67 89 10 11](#) nebo [e-mail](#)

Attachments

[Copyright Factsheet.pdf](#)